

ГАРЧИГ

Аймгийн эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт	2
Хэрэглээний үнэ.....	3
Төсөв.....	8
Нийгмийн даатгалын үйлчилгээ.....	12
Нийгмийн халамж.....	14
Аж үйлдвэр.....	15
Мал аж ахуй.....	17
Хүн амын ажил эрхлэлт.....	21
Эрүүл мэндийн үйлчилгээ.....	22
Аймгийн аюулгүй байдал	25

Хүснэгт 1. Аймгийн эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний 3-р сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2010 он	2011 он	2012 он	2013 он	2014 он
Хүн ам, сарын эцэст	мян.хүн	59.0	58.5	58.6	58.9	58.8
Шинээр төрсөн хүүхэд	тоо	0*	69	124	97	113
Нас баралт	тоо	0*	40	45	24	31
Шилжин явсан	тоо	0*	97	182	170	112
Шилжин ирсэн	тоо	0*	56	50	93	114
Ажилгүйчүүд, сарын эцэст	тоо	659	1791	0*	328	719
үүнээс:эмэгтэй	тоо	182	881	0*	201	376
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн	тоо	193	249	305	213	115

0*-тайлант хугацаанд мэдээ ирүүлээгүй ба нас баралт, шинээр төрсөн хүүхэд, шилжин явсан, шилжин ирсэн мэдээлэл ИБМА-ны мэдээгээр авсан болно.

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2010 он	2011 он	2012 он	2013 он	2014 он
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	мян.хүн	21	18	34	33	21
Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэлэт	сая. төг	133.1	123.5	152	267	520
Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулалт	сая. төг	272.5	323.2	144	511	723.5

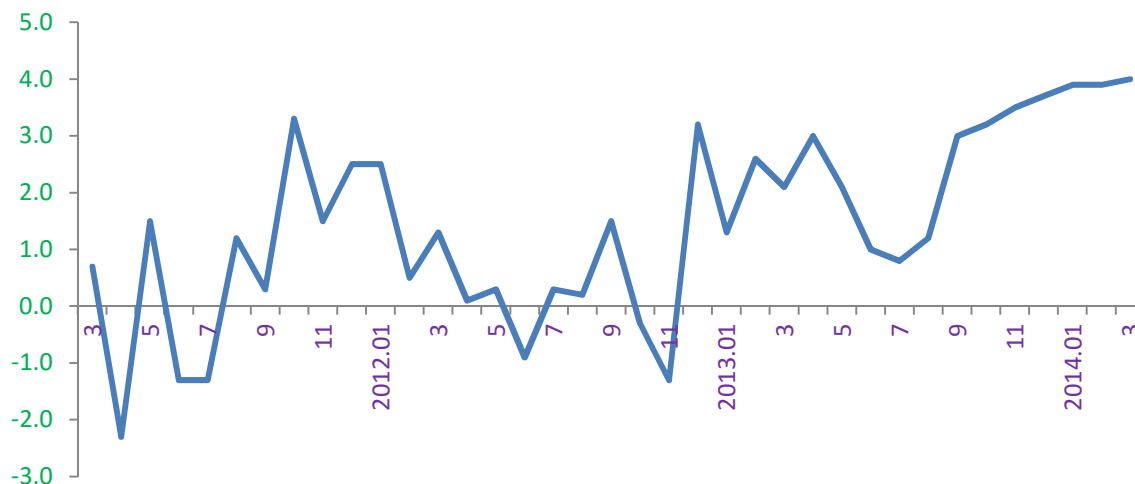
Тайлбар: 0*-мэдээ гараагүй болно.

1.Үнэ

Аймгийн төвд байрладаг 2 хүнсний зах, хүнсний томоохон 3 дэлгүүрт бараа бүтээгдэхүүний үнийн судалгааг 213 нэр төрлөөр сар бүрийн 18-20 ны хооронд үнийн ажиглалтыг хийж байна. 3 сарын хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны мөн үетэй харьцуулахад 115.8 хувиар буурч, өмнөх сартай харьцуулахад 100.8 хувиар өссөн байна.

Зураг 1. Хэрэглээний үнийн индекс, 2011-2014 он

Хүснэгт 2. Хэрэглээний үнийн индекс, барааны бүлгээр

Бараа, үйлчилгээний бүлгийн нэр	$\frac{2014.03}{2013.03}$	$\frac{2014.03}{2013.12}$	$\frac{2014.03}{2014.02}$
Ерөнхий индекс	115.8	101.2	100.8
Хүнсний бараа, ундаа, ус	109.9	103.5	103.7
Согтууруулах ундаа, тамхи	108	91.8	100
Хувцас, бөс бараа, гутал	133.7	101.6	100
Орон сууц, ус, түлш, цахилгаан	98.7	97.9	100
Гэр ахуйн тавилга, бараа	101.9	82.8	100
Эм тариа, эмнэлэг	124	118.3	100
Тээвэр	102.1	100.7	100
Холбооны хэрэгсэл, шуудан	99.8	100	100
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	107	100	100
Боловсролын үйлчилгээ	133.2	100	100
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байр	158.3	100.4	100.4
Бусад бараа үйлчилгээ	124.6	103	100

Хэрэглэний үнийн индексийн өөрчлөлтөд нөлөөлсөн нь хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн ы үнэ 103.7 хувиар, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны 100.4 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

2014 оны 4-р сарын 1-р долоо хоногийн ажиглалтаар өмнөх долоо хоногоос тэмс, хүнсний ногооны үнэ тогтвортой, махны үнэ тус бүр 500 төгрөгөөр өссөн, түлш шатахууны үнэ үнэ өөрчлөлтгүй байна.

Махны дундаж үнэ:

4-р сарын 1-р долоо хоногт “ Баясуулагч” зах дээр хонины ястай нэг килограмм мах дунджаар 7000 төгрөг, үхрийн ястай мах нэг килограмм нь дундажаар 8000 төгрөгийн үнэтэй байна.

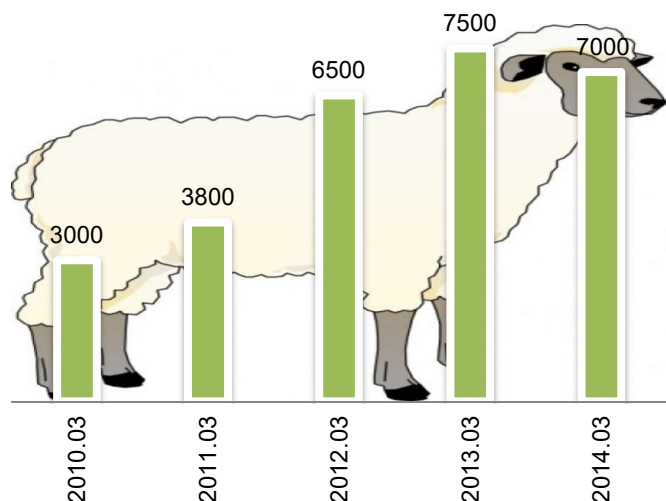
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дундаж үнэ:

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үнэ тогтвортой байна.

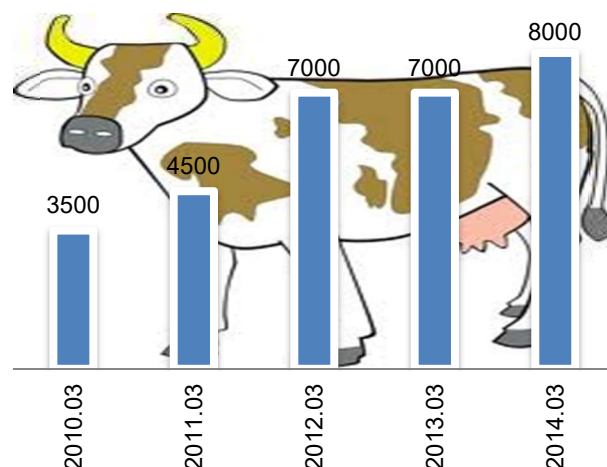
Хүснэгт 3 . Гол нэрийн зарим барааны үнийн судалгаа

Барааны нэр төрөл		Хэмжих нэгж	III/27	IV/02	өсөлт, бууралт
"Алтан тариа" гурил	дээд, савласан	кг	1200	1200	0
	I зэрэг, задгай	кг	1010	1010	0
Талх "Ундрах" аймгийн үйлвэр		ш	750	750	0
Цагаан будаа		кг	2300	2300	0
Элсэн чихэр		кг	1800	1800	0
Сүү	Задгай	л	1500	1500	0
	"Цэвэр сүү"	л	2500	2500	0
Ургамлын тос, "Кларина"		л	3600	3600	0
Мах	Үхрийн	кг	8000	8000	0
	Хонины	кг	6500	7000	500
	Адууны	кг	0	0	0
	Ямааны	кг	0	0	0
Ногоо	Тэмс	кг	1000	1000	0
	Лууван	кг	1500	1500	0
	Байцаа	л	1500	1500	0
	Манжин	кг	1500	1500	0
	Сонгино	кг	1500	1500	0
	Сармис	булцуу	300	300	0
Шатахуун	Аи-80	кг	1540	1540	0
	Аи-92	кг	1710	1710	0
	Дизелийн түлш	кг	1800	1800	0

Зураг 2. Нэг кг хонины махны үнэ, төгрөг

Зураг 3. Нэг кг үхрийн махны үнэ, төгрөг

Хүснэгт 4. Өргөн хэрэглээний зарим барааны дундаж үнэ, жил бүрийн 3 сарын 21-ний байдлаар

Барааны нэр төрөл	Хэмжих нэгж	2011	2012	2013	2014	<u>2014</u> <u>2013</u>
"Алтан тариа" гурил	I зэрэг кг	880	880	880	900	102.3
	II зэрэг кг	660	700	700	700	100
Будаа	цагаан кг	1800	1800	1800	2300	127.8
Элсэн чихэр	импорт кг	1800	1800	1800	1800	100
Хонины мах	ястай кг	3800	6500	7500	7000	93.3
	цул кг	3800	6500	7500	7000	93.3
Үхрийн мах	ястай кг	4500	7000	7000	8000	114.3
	цул кг	4500	7000	7500	8000	106.7
Адууны мах	дотоод кг	3500	6000	5500	6500	118.2
Ямааны мах	дотоод кг	3000	6000	5500	5000	90.9
Сүү	шингэн л	1500	1500	1500	1500	100
Байцаа	монгол кг	1000	900	1500	1500	100
Лууван	монгол кг	800	800	1000	1500	150
Манжин	монгол кг	800	800	1000	1500	150
Төмс	монгол кг	800	800	800	800	100
Сонгино	хятад кг	1100	1000	1500	1500	100
Сармис, булцуу	хятад кг	0	300	300	300	100
Ургамлын тос	импорт л	2750	3000	3000	3500	116.7
Өндөг	дотоод ш	220	250	250	420	168
Талх "Ундрах"	дотоод ш	550	650	650	750	115.4

Хүснэгт 5. Түлш, шатахууны үнэ,

Шатахууны нэр төрөл	Х/нэгж	2011	2012	2013	2014	Өсөлт, бууралт	
						хувь	төгрөгөөр
А-80	л	1250	1470	1570	1540	98.1	-30
А-92	л	1405	1770	1720	1710	99.4	-10
Дизель	л	1500	1810	1810	1800	99.4	-10

Хүснэгт 6. Цахилгааны үнийн тариф /НӨТ-гүй үнэ/

Хэрэглэгчдийн ангилал	Хэмжих нэгж	Тариф /НӨАТ-гүй/
-----------------------	-------------	------------------

Айл өрхөд борлуулах цахилгааны тариф*Энгийн тоолууртай*

Сарын нийт хэрэглээний 150 квт.ц	төг/квт.ц	86.9
Сарын нийт хэрэглээний 150 квт.ц-аас дээш	төг/квт.ц	106.36

2 тарифт тоолууртай

Өдрийн хэрэглээ /06.00-21.00/	төг/квт.ц	92.4
Орой, шөнийн хэрэглээ /21.00-06.00/	төг/квт.ц	66

Сарын суурь тариф

Аж ахуй нэгж, байгууллага	төг/сар	1100
<i>Энгийн тоолууртай</i>	төг/квт.ц	116.2

3 тарифт тоолууртай

Өдрийн хэрэглээ /06.00-17.00/	төг/квт.ц	116.2
Оройнхэрэглээ /17.00-24.00/	төг/квт.ц	196.5
Шөнийн хэрэглээ /24.00-06.00/	төг/квт.ц	66

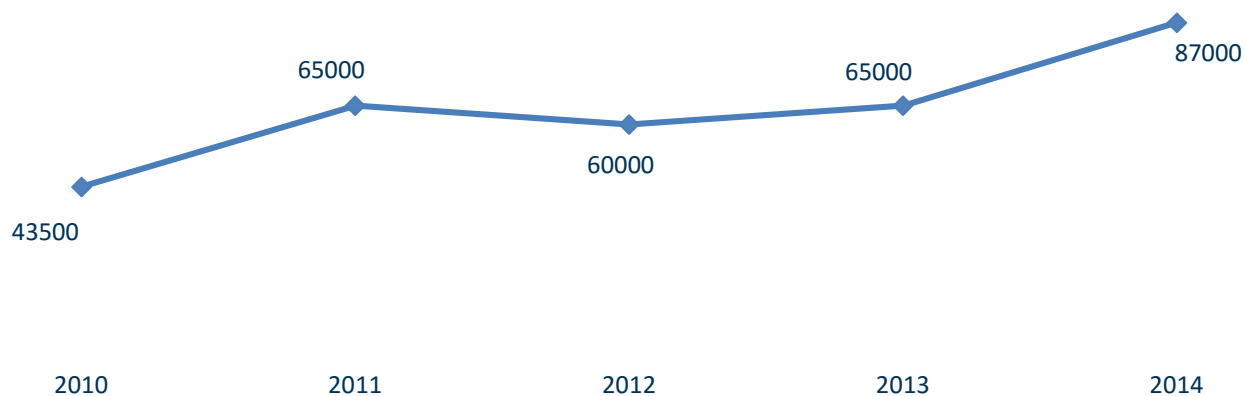
Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний дундаж үнэ

Аймгийн түүхий эдийн захад ямааны ноолуур 87000 төгрөг, адууны шир 27500 төгрөг, үхрийн шир 1.8-2.3 метр урттай нь 30000 төгрөг, 2.3 метрээс дээш урттай нь 39000 төгрөг, хонины нэхий 5000 төгрөг, ямааны ноолууртай арьс 20000 төгрөгийн үнэ ханштай байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй зэрэгцүүлэхэд ямааны ноолуур 133.8 хувиар, 2.3 метрээс дээшхи урттай нь 104,0 хувиар, ямааны ноолууртай арьс 133.3 хувиар тус тус өссөн байна.

Хүснэгт 3. Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний дундаж үнэ

Сумын нэр	Хэмжих нэгж	2013	2014
Гахайн мах	кг	6000	6000
Тахианы мах	кг	3000	0
Ямааны цагаан ноолуур	кг	65000	87000
Ямааны бор ноолуур	кг	65000	87000
Адууны дэл	кг	2000	2000
Адууны сүүл	кг	6500	6000
Адууны шир	кг	30000	27500
Үхрийн шир 1.8-2.3 метрийн хэмжээтэй	ш	30000	30000
Үхрийн шир 2.3 метрээс дээш хэмжээтэй	ш	37500	39000
Хонины ноостой нэхий	ш	3500	5000
Ямааны ноолууртай арьс	ш	15000	20000
Ямааны ноолуургүй арьс	ш	0	1000
Сонгино	кг	1500	2075
Сармис	кг	4400	5000
Өргөст хэмх	кг	3900	5000
Улаан лооль	кг	3250	5000
Өндөг	ш	250	350

Ноолуурын үнэ жил бүрийн 3-р сард, төгрөг

2. Аймгийн төсөв, санхүү

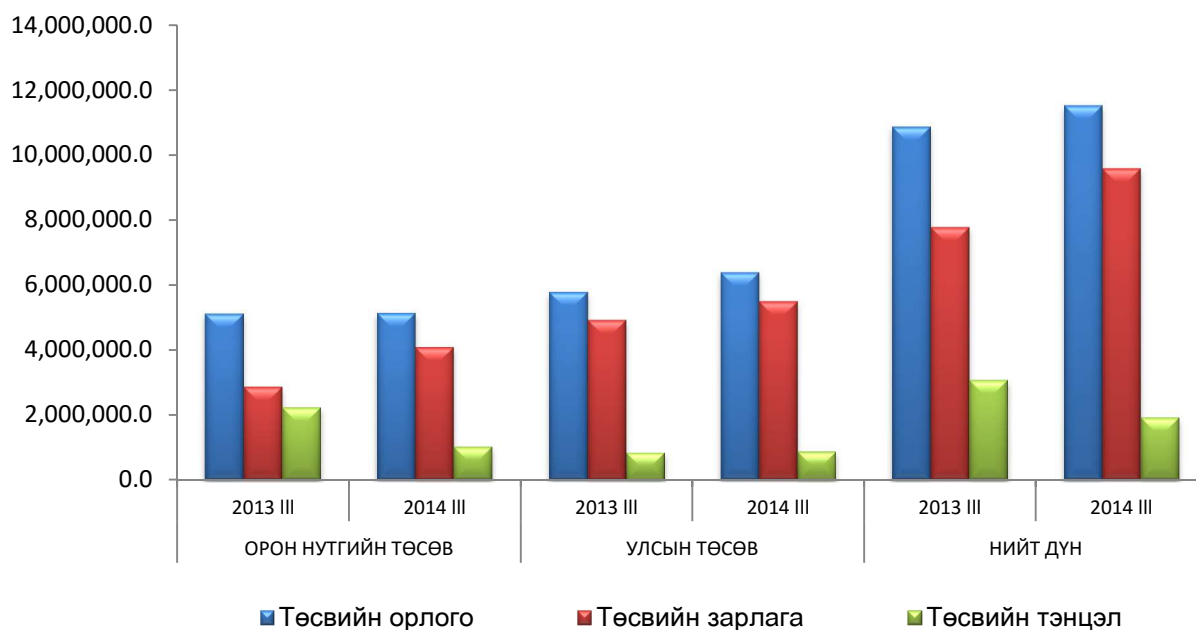
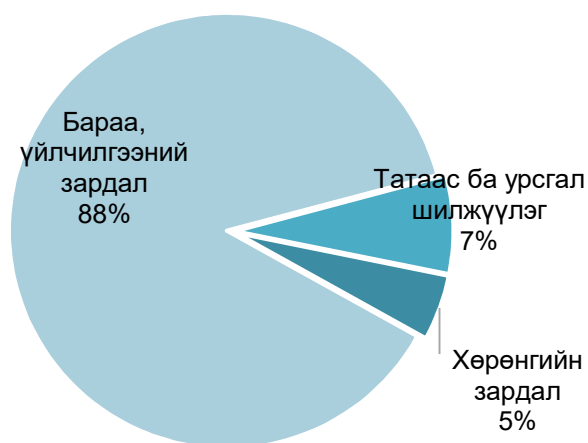
2014 оны 3 сарын байдлаар аймгийн төсвийн орлого ба тусламжийн дүн 11,4 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 105,8хувь болж өссөнбайна. Нийт төсвийн орлого ба тусламжийн дүнгийн 33,7 хувийг урсгал орлого, 66,3 хувийг тусламжийн орлого, 0,1 хувийг хөрөнгийн орлого тус тус эзлэж байна.

Оний эхний 3 сарын байдлаар аймгийн төсвийн зарлага 9,5 тэрбум болж өнгөрсөн оны мөн үеийхээс 123,0 хувиар өссөн байна. Нийт төсвийн зарлагын 87,8 хувийг урсгал зардал, 7,3 хувийг өрх гэрт олгох шилжүүлэг, 4,9 хувийг хөрөнгийн зардал тус тус эзлэж байна.

Төсвийн орлогын бүтэц

Төсвийн зарлагын бүтэц

Хүснэгт 4. Аймгийн төсвийн орлого, зарлага 03-р сар

/ өссөн дүнгээр, сая төгрөгөөр/

	ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВ		УЛСЫН ТӨСӨВ		НИЙТ ДҮН	
	2013 III	2014 III	2013 III	2014 III	2013 III	2014 III
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	5089.6	5119.9	5773.2	6378.9	10862.8	11498.8
А. УРСГАЛ ОРЛОГО	4303.2	3856.0	16.3	15.4	4319.6	3871.4
I. ТАТВАРЫН ОРЛОГО	4017.4	3775.6	0.0	0.0	4017.4	3775.6
II. ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	285.8	80.4	16.3	15.4	302.1	95.8
Б. ХӨРӨНГӨЙН ОРЛОГО	2.7	8.1	0.0	0.0	2.7	8.1
В. ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	783.5	1255.7	5756.9	6363.5	6540.4	7619.2
1. НӨАТ-ын шилжүүлэг	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Улсын төсвөөс авсан санхүүгийн дэмжлэг	0.0	620.1	0.0	0.0	0.0	620.1
3. Улсын төсвийн санхүүжилт	0.0	0.0	5756.9	6363.5	5756.9	6363.5
4. Эрүүл мэндийн даатгал	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
5. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	783.5	635.6	0.0	0.0	783.5	635.6
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2862.2	4081.7	4915.4	5489.9	7777.7	9571.7
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2633.2	3613.3	4915.4	5489.9	7548.7	9103.2
Бараа, үйлчилгээний зардал	1807.0	3335.9	4716.2	5069.2	6523.2	8405.1
Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1146.8	1155.1	3162.5	3218.4	4309.4	4373.5
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгал төлөх шимтгэл	122.3	122.8	349.8	358.0	472.2	480.9
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	537.8	2057.9	1203.7	1492.7	1741.6	3550.7
Татаас урсгал шилжүүлэг	826.2	277.3	199.2	420.7	1025.4	698.1
Татаас	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Өрх гэрт олгох шилжүүлэг	826.2	277.3	199.2	420.7	1025.4	698.1
Улсын төсөвт өгсөн шилжүүлэг	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	228.9	468.4	0.0	0.0	228.9	468.4

Хүснэгт 5. Аймгийн төсвийн орлогын мэдээ, өссөн дүн, сая. төгрөгөөр

		2012 III	2013 III	2013% 2012
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН		5089.6	5073.1	99.7
А. УРСГАЛ ОРЛОГО		4303.2	3809.2	88.5
I.	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	4.017.4	3775.6	94.0
1.	Орлогын албан татвар	381.7	882.2	231.1
1.1	Хүн амын орлогын албан татвар	381.7	882.2	231.1
1.1	Цалин хөлс болон хувиараа аж ахуй эрхлэгчдийн орлогын татвар	320.8	785.5	244.8
1.2	Мал бүхий иргэний орлогын татвар	0.0	0.0	0.0
1.3	Орлогыг тодорхойлох боломжгүй иргэний татвар	6.6	6.5	98.4
1.4	Бусад	54.2	90.1	166.3
2.	Өмчийн татвар	23.9	32.3	135.3
3.	Дотоодын бараа үйлчилгээний татвар	6.7	7.5	111.3
4.	Бусад татвар	3605.1	2853.5	79.2
4.1	Улсын тэмдэгтийн хураамж	20.9	26.9	128.1
4.2	Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	1.0	0.2	26.9
4.3	Газрын төлбөр	8.0	13.6	169.0
4.4	Усны төлбөр	3542.3	2783.7	78.6
4.5	Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ ашигласны төлбөр	25.3	23.0	90.9
4.6	Агнуурын нөөц ашигласны төлбөр	0.2	0.002	0.001
4.7	Бусад татвар хураамж	7.1	5.9	83.8
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО		285.8	80.4	28.1
II.	2.2 Хүү, торгуулийн Хувьцааны орлого	49.8	31.8	63.9
	2.5 Төсөвт газрын орлого	21.0	43.4	207.1
	2.7 Бусад нэр заагдаагүй орлого	214.9	5.0	2.4
Б. ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО		2.7	8.1	291.6
Хөрөнгө худалдсаны орлого		2.7	8.1	291.6
В. ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО		783.5	1255.7	160.3
1.	НӨАТ-ын шилжүүлэг	0.0	0.0	
2.	Улсын төсвөөс авсан санхүүгийн дэмжлэг	0.0	620.1	
5.	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	783.5	635.6	

Хүснэгт 6. Төсвийн байгууллагын зарлагын мэдээ, өссөн дүн, сая.төгрөгөөр

	2013 III		2014 III	
	Орон нутгийн төсөв	Улсын төсөв	Орон нутгийн төсөв	Улсын төсөв
I ОРЛОГЫН ДҮН	3724.4	5773.2	4351.0	6378.9
Төсвөөс урсгал санхүүжилт	2907.5	5756.9	3675.2	6363.5
Төсвөөс хөрөнгө оруулалтын санхүүжилт	0.0	0.00	0.0	0.0
Эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжих	0.0	0.00	0.0	0.0
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос	21.0	5.6	40.1	15.4
Туслах үйл ажиллагааны орлогоос	12.3	10.6	0.0	0.0
Орон нутгийн хөгжлийн сангийн эх үүсвэрээс санхүүжих	783.5	0.00	635.6	0.0
Бусад орлого	0.0	0.0	0.0	0.0
II НИЙТ ЗАРЛАГЫН ДҮН	2863.5	4996.9	4081.7	5489.9
 А. УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	2634.5	4996.9	3613.3	5489.9
1. Бараа, үйлчилгээний зардал	1807.0	4716.2	3335.9	5069.2
1.1 Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1146.8	3162.5	1155.1	3218.4
Үндсэн цалин	999.2	2836.5	989.2	2900.4
1.2 Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	122.3	349.8	122.8	358.0
Тэтгэвэр тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	104.7	301.2	110.5	322.2
Байгууллага төлөх ЭМД-ын хураамж	17.6	48.5	12.2	35.8
1.3 Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	537.8	1203.7	2057.9	1492.7
Бичиг хэрэг	12.4	8.1	20.7	7.8
Гэрэл цахилгаан	24.7	56.3	27.3	54.9
Түлш, халаалт	120.1	591.5	183.5	651.2
Тээвэр (шатахуун)	76.9	55.3	78.8	50.4
Шуудан,холбоо	14.4	5.1	17.0	7.2
Цэвэр, бохир ус	3.3	24.3	5.9	16.9
Албан томилолт	51.8	10.9	44.3	9.1
Хичээл, үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7.6	16.2	2.8	23.0
Эд хогшил худалдан авах	36.7	4.2	27.0	0,1
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6.1	8.9	4.0	28.3
Хоол	0.0	297.6	4.1	507.0
Эм	0.0	44.4	41.4	46.5
Урсгал засвар	28.2	4.2	31.9	8.7
Бусад зардал	155.2	76.1	1610.1	80.9
Татаас ба урсгал шилжүүлэг	827.5	280.7	277.3	420.7
Өрх гэрт олгох шилжүүлэг	826.2	199.2	277.3	420.7
Нэг удаагийн тэтгэмж, урамшуулал	16.9	0.00	277.3	420.7
Б. ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	228.9	0.0	468.4	0.0
Төсвийн хөрөнгөөр санхүүжих хөрөнгө оруулалт	228.9	0.0	0.0	0.0
Төсвийн хөрөнгөөр санхүүжигч тоног төхөөрөмж	0.0	0.0	0.0	0.0
Орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, их засвар	0.0	0.0	468.4	0.0

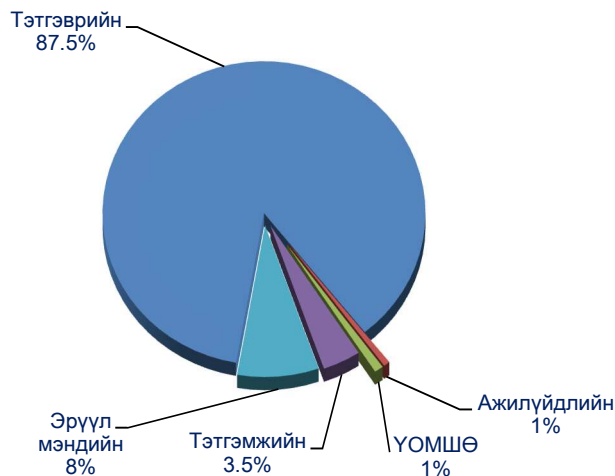

3. Нийгмийн даатгал, халамж

Зураг 4 . Даатгалын сангийн зарлага, хувиар

3-р сарын байдлаар 536 ажил олгогчийн 9172 даатгуулагчийг нийгмийн даатгалд хамруулсны 1916 даатгуулагч буюу 20.9 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагын, 4755 даатгуулагч буюу 51.8 хувь нь төсөвт байгууллагын, 2501 даатгуулагч буюу 27.3 хувь нь сайн дурын даатгалд даатгуулагчид байна. Нийгмийн даатгалын санд 2154.1 сая төгрөг төвлөрч, шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөө 86.4 хувьтай байна.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын 65.5 хувь нь тэтгэврийн даатгалын санд, 7.3 хувь нь тэтгэмжийн даатгалын санд, 5.1 хувь нь ҮОМШӨ-н санд, 1.8 хувь нь ажилгүйдлийн санд, 20.3 хувь нь ЭМД санд тус тус төвлөрсөн байна.

Хүснэгт 8. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого (сая.төгрөгөөр)

	2014-III		гүйцэтгэлийн хувь
	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	
Тэтгэвэр	1602.9	1411.2	88.0
Тэтгэмж	173.1	157.3	90.9
ҮОМШӨ	120.5	110.5	91.7
Ажилгүйдэл	39.5	38.7	98.0
Эрүүл мэндийн даатгал	558	436.4	78.2
Дүн	2494	2154.1	86.4

Нийгмийн даатгалын сангуудаас 5431.8 сая.төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн даатгалын тусламж үйлчилгээний зардлыг санхүүжүүлсэн байна.

Мөн нийт зардлын 86.5 хувь нь тэтгэвэрт, 3.8 хувь нь тэтгэмжинд, 0.6 хувь нь ажилгүйдлийн тэтгэмжинд, 0.9 хувь нь ҮОМШӨ-ий даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн зардалд, 8.2 хувь нь эрүүл мэндийн даатгалын тусламж үйлчилгээний зардалд тус тус зарцуулагдсан байна.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлага 161.9 сая.төгрөг байгаагийн 74.3 сая.төгрөг буюу 45.9 хувь нь төсөвт байгууллагын, 84.5 сая.төгрөг буюу 52.1 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагын, 3.2 сая.төгрөг буюу 2.0 хувь нь сайн дурын даатгуулагчийн авлага тус тус эзэлж байна.

Төсвийн байгууллагуудын өрийн 56.1 хувийг боловсролын байгууллагууд, 8.5 хувийг соёлын байгууллага, 30.6 хувийг эрүүл мэндийн байгууллага, 4.8 хувийг бусад төрийн байгууллагуудын өр эзэлж байна.

Хүснэгт 9. Нийгмийн даатгалын сангуудын зардал (мян.төгрөгөөр)

	хүний тоо	2014-III		гүйцэтгэлийн хувь	
		төлөвлөгөө	гүйцэтгэл		
Тэтгэвэрийн даатгалын	Дүн	7169	4947455.2	4698201.0	95.0
	Өндөр настан	5583	3707108.9	3720722.2	100.4
	Тахир дутуу	977	710079.8	557711.6	78.5
	Тэжээгчээ алдсан	443	265344.2	242296.1	91.3
	Цэрэг	166	176195.9	176527.6	100.2
	Бусад	0	88726.4	943.5	1.1
ҮОМШӨ даатгалын	Дүн	53	74172.9	48662.6	65.6
	Тахир дутуу	46	50855.9	43480.7	85.5
	Тэжээгчээ алдсан	7	6357.7	5175.1	81.4
	Тэтгэмж	0	3152.2	0	0
	Сувилал	0	328.6	0	0
	Бусад	0	13478.5	6.8	0.1
ажилгүйдлийн даатгалын	Дүн	56	58636.2	34744.9	59.3
	Тэтгэмж	56	51689.3	34744.9	67.2
	Сургалт	0	215	0	0
	Бусад	0	6731.9	0	0
тэтгэмжийн даатгалын	Дүн	444	226376	206743.8	91.3
	Хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан	201	16493.5	13941.4	84.5
	Жирэмсэн амаржсан	169	157077.1	148202.4	94.4
	Оршуулга	74	52805.4	44600	84.5
ЭМДаатгалын	Дүн	11590	490126	443398.1	90.5
	Тусламж үйлчилгээ	8084	419598.8	413647.4	98.6
	Эмийн үнийн хөнгөлөлт	3506	43600	29750.7	68.2
	Бусад	0	26927.2	0	0
Нийт дүн		19312	5796766.3	5431750	93.7

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, тусламжыг I улиралын байдлаар 2579 хүнд олгож, үүнд 619.7 сая.төгрөг зарцуулсан байна.

Мөн нийт тэтгэмжийн 37.6 хувийг өндөр настанд үзүүлдэг мөнгөн тэтгэмж, 25.1 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж, 18.6 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж, 0.6 хувийг бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөсөн тэтгэмж тус тус эзэлсэн байна.

Хүснэгт 10. Халамжийн сангаас олгосон тэтгэвэр, тэтгэмж

	2013-III		2014-III	
	хүн/тоо	мян.төг	хүн/тоо	мян.төг
Олгосон тэтгэвэр	1250	186171.5	1402	427255.0
Бүгд тэтгэмж	2250	161634.3	3108	333505
Ахмад НМТ	366	28679.1	459	72500.0
ХБИ/НМТ	164	14197.6	317	48478.0
ХБ/хүү/НМТ	131	10837.0	191	35915.0
БӨХАӨ	17	1927.5	11	1373.0
Жирэмсэн хөхүүл эхийн	1572	105993.1	2130	175239.0
Алдарт эхийн одон	4338	593400	4894	676000
I одонтой	1578	316000.0	1800	365000.0
II одонтой	2760	277400.0	3094	311000.0
Хүний хөгжил мөнгө	53628	3824923.4	0	0

Тайлбар: ХБ*-хөгжлийн бэрхшээл, ХБИ*- хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, НМТ*- нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж

4. Аж үйлдвэр

Хүснэгт 11. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, мян.төгрөг

д/д	Бүтээгдэхүүний нэрс	2013		2014		2014 % 2013	
		Өссөн дүн	Тайлант сар	Өссөн дүн	Тайлант сар	Өссөн дүн	Тайлант сар
1	Чулуун нүүрс	227287.1	0.0	269643.5	0.0	118.6	0.0
2	Бог будаа	6900.0	2300.0	13800.0	0.0	200.0	0.0
3	Төмрийн хүдэр	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
4	Дулааны эрчим хүч	184809.8	53085.8	412077.9	206013.0	223.0	388.0
5	Утсан, чанасан болон бусад боловсруулалт хийсэн ма	0.0	0.0	13800.0	4600.0	0.0	0.0
6	Бүх төрлийн ногооны консерв	1200.0	400.0	0.0	0.0	0.0	0.0
7	Бяслаг	20740.0	0.0	22818.8	0.0	110.0	0.0
8	Гурил I зэрэг	371494.8	145191.2	593226.5	220000.0	159.7	152.0
9	Гурил II зэрэг	9677.0	3101.6	20180.0	1200.0	208.5	38.7
10	Арвайн гурил	0.0	0.0	3359.4	926.9	0.0	0.0
11	Хивэг	42114.0	14443.0	75840.0	26000.0	180.1	180.0
12	Нарийн боов	15092.2	5313.2	35732.2	15648.0	236.8	295.0
13	Хэвийн боов	28364.7	440.0	33060.0	0.0	116.6	0.0
14	Талх	8347.7	2978.4	22919.3	2215.8	274.6	74.4
15	Хэрчсэн гурил	2000.0	750.0	792.0	198.0	39.6	26.4
16	Банш, бууз, хуушуур	16500.0	6000.0	0.0	0.0	0.0	0.0
17	Ноосон плате, банзал	0.0	0.0	3698.0	1470.0	0.0	0.0
18	Ноосон цамц	0.0	0.0	4852.5	726.0	0.0	0.0
19	Монгол дээл, тэрлэг	30792.7	6386.2	21482.2	1710.0	69.8	26.8
20	Өмд	0.0	0.0	661.5	0.0	0.0	0.0
21	Хүүхдийн платые	0.0	0.0	630.0	210.0	0.0	0.0
22	Өвлийн малгай	0.0	0.0	490.0			
23	Монгол гутал	450.0	150.0	0.0	0.0	0.0	0.0
24	Буриад гутал	4693.5	857.5	10124.0	1812.0	215.7	211.0
25	Модон торх, хувин	0.0	0.0	1925.0	0.0	0.0	0.0
26	Хүснэгт маягт	0.0	0.0	1140.0	375.0	0.0	0.0
27	Буйдан, диван, бусад зөөлөн ор, сандал	0.0	0.0	800.0	0.0	0.0	0.0
28	Гэрийн бусад модон тавилга	3794.0	1099.0	4547.5	700.0	119.9	63.7
29	Түгээсэн цэвэр ус	46382.2	18274.2	82493.0	26804.0	177.9	147.0
30	Сувагжуулалт	14622.0	6212.2	28404.2	9423.3	194.3	152.0
	Нийт	1035262,7	266982,3	1678498,5	520032,0	162,1	194,8

Аймгийн аж үйлдвэрийн салбар нь 3-р сарын байдлаар 1678.5 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 162,1 хувиар өссөн байна. Тайлант сарын үйлдвэрлэлт өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 194.8 хувиар өссөн дүнтэй байна. Нийт үйлдвэрлэлтийн голлон нөлөөлсөн нь гурил гурилан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт өссөнтэй холбоотой байна.

Зураг 5. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, салбараар

- Нүүрс олборлолт
- Төмрийн хүдэр олборлолт
- Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт
- Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл
- Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл
- Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл

Хүснэгт 12. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн борлуулалт, мян.төгрөг

	Нийт борлуулалт	2013		2014		2014 % 2013	
		Өссөн дүн	Тайлант сар	Өссөн дүн	Тайлант сар	Өссөн дүн	Тайлант сар
1	Нүүрс олборлолт	321012	97042.8	0	0	0	0
2	Төмрийн хүдэр олборлолт	0	0	0	0	0	0
3	Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	0	0	21423.4	8223.4	0	0
4	Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл	364827.4	149122.2	554094.5	264394.5	151.9	177.3
5	Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	88784.1	20322.9	124555.3	30867	140.3	151.9
6	Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	0	0	16527.5	4322.5	0	0
7	Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	40039.1	8223.4	53312	1452	133.1	17.7
8	Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	2280	420	3219.6	2170	141.2	516.7
9	Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	0	0	2750	900	0	0
10	Мебель тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	6120	1415	0	0	0	0
11	Цахилгаан, хий, дулаан үйлдвэрлэл	670595.7	234438.2	1083428	411171	161.6	175.4
12	Нүүрс олборлолт	321012	97042.8	0	0	0	0
13	Төмрийн хүдэр олборлолт	0	0	0	0	0	0
	Нийт	1493658,3	510984,5	1859300,4	723500,4	124.5	141.6

Аймгийн аж үйлдвэрийн салбар нь оны эхний 3 сарын байдлаар 1859,3 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 140.0 хувиар өссөн байна. аж үйлдвэрийн салбарт ажилагсадын тоо мөн өмнөх үеэс 103.0 хувиар өссөн байна. Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэлтийн 36.5 хувийг хүнсний бүтээгдэхүүний борлуулалт эзэлж байна.

6.Хөдөө аж ахуй

Төллөсөн хээлтэгч: Эхний 3 сарын байдлаар нийт хээлтэгч 1239.0 мянган толгой малын 27.2 хувь буюу 337.1 мянган хээлтэгч төллөсөн байна. Нийт төллөсөн хээлтэгч малын төрлөөр авч үзвэл 0.2 хувь буюу 689 гүү, 1.7 хувь буюу 5628 үнээ, 62.5 хувь буюу 210783 хонь, 35.6 хувь буюу 119966 ямаа тус тус төллөсөн байна.

Том малын зүй бусын хорогдол: Эхний 3 сард том малын зүй бусын хорогдол 3.1 мянган толгойд хүрсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.4 мянган толгой малаар буюу 3.6 дахин буурсан байна. Том малын зүй бусын хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл 360 адуу, 315 үхэр, 1443 хонь, 1030 ямаа буюу оны эхэнд тоологдсон нийт малын 2.5 хувьтай тэнцэх мал хорогдоод байна. Нийт хорогдлын 62.5 хувийг хонь, 45.3 хувийг ямаа эзэлж байна.

Хүснэгт 1. Төллөсөн хээлтэгч, төрлөөр, сумаар

Сум	2013	2014	үүнээс:				
			ингэ	гүү	үнээ	эм хонь	эм ямаа
Булган	2644	3639	0	6	75	1784	1774
Баян-Агт	20875	25603	0	26	236	16100	9241
Баяннуур	23433	25803	24	0	308	16944	8527
Бугат	3368	2566	0	13	165	1586	802
Бүрэгхангай	36063	74878	5	65	750	45720	28338
Гурванбулаг	37829	38789	1	5	55	25369	13359
Дашинчилэн	10749	40948	12	58	936	27481	12461
Могод	25992	22102	0	12	245	15985	5860
Орхон	19075	28031	0	120	500	15011	12400
Рашаант	558	5300	0	20	25	2960	2295
Сайхан	3094	3201	0	0	150	2078	973
Сэлэнгэ	1175	2060	0	14	137	1076	833
Тэшиг	2810	1608	0	9	137	945	517
Хангал	3133	6366	0	7	320	2953	3086
Хишиг-Өндөр	10214	15973	0	49	110	9991	5823
Хутаг-Өндөр	6993	40241	0	285	1479	24800	13677
Дүн	208005	337108	42	689	5628	210783	119966

Хүснэгт 2. Төл бойжилт, сумаар, 3-р сар

Сум	Төллөсөн хээлтэгч	Гарсан төл	Хорогдсон төл	Бойжсон төл	Төл бойжилт %
Булган	3639	3648	148	3500	95.9
Баян-Агт	25603	25603	8	25595	100
Баяннуур	25803	25929	0	25929	100
Бугат	2566	2566	6	2560	99.8
Бүрэгхангай	74878	74878	0	74878	100
Гурванбулаг	38789	38789	55	38734	99.9
Дашинчилэн	40948	40948	71	40877	99.8
Могод	22102	22102	107	21995	99.5
Орхон	28031	28031	442	27589	98.4
Рашаант	5300	5300	0	5300	100
Сайхан	3201	3201	0	3201	100
Сэлэнгэ	2060	2060	39	2021	98.1
Тэшиг	1608	1622	64	1558	96.1
Хангал	6366	6366	47	6319	99.3
Хишиг-Өндөр	15973	15973	49	15924	99.7
Хутаг-Өндөр	40241	40241	133	40108	99.7
Дүн	337108	337257	1169	336088	99.7

Хүснэгт 3. Бойжиж байгаа төл, төрлөөр, сумаар

Сум	2013 III	2014 III	үүнээс:				
			Ботго	Унага	Тугал	Хурга	Ишиг
Булган	2570	3500	0	6	75	1726	1693
Баян-Агт	20746	25595	0	26	236	16096	9237
Баяннуур	23272	25929	24	0	308	16967	8630
Бугат	3342	2560	0	13	165	1582	800
Бүрэгхангай	35757	74878	5	65	750	45720	28338
Гурванбулаг	37829	38734	1	5	55	25339	13334
Дашинчилэн	10475	40877	10	58	936	27438	12435
Могод	25882	21995	0	12	244	15921	5818
Орхон	18547	27589	0	115	496	14807	12171
Рашаант	558	5300	0	20	25	2960	2295
Сайхан	3094	3201	0	0	150	2078	973
Сэлэнгэ	1141	2021	0	14	134	1060	813
Тэшиг	2716	1558	0	9	131	916	502
Хангал	2830	6319	0	7	318	2945	3049
Хишиг-Өндөр	10214	15924	0	49	108	9964	5803
Хутаг-Өндөр	6993	40108	0	282	1474	24733	13619
Дүн	205966	336088	40	681	5605	210252	119510

Хүснэгт 23 Зүй бусын хорогдол төрлөөр, сумаар, 3-р сар

Сум	Бүгд	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
Булган	77	0	7	9	24	37
Баян-Агт	116	0	23	10	56	27
Баяннуур	0	0	0	0	0	0
Бугат	0	0	0	0	0	0
Бүрэгхангай	120	0	2	5	56	57
Гурванбулаг	29	0	1	0	25	3
Дашинчилэн	197	0	7	7	120	63
Могод	452	0	75	52	206	119
Орхон	478	0	92	56	168	162
Рашаант	0	0	0	0	0	0
Сайхан	109	0	12	2	54	41
Сэлэнгэ	136	0	12	13	90	21
Тэшиг	653	0	53	85	344	171
Хангал	89	0	8	12	40	29
Хишиг-Өндөр	393	0	29	23	145	196
Хутаг-Өндөр	299	0	39	41	115	104
Дүн	3148	0	360	315	1443	1030

Зураг 1. Том малын зүй бусын хорогдол, сумаар

Хүснэгт 3. Том малын зүй бус хорогдол, оноор

	Хэмжих нэгж	2013	2014
Бүгд	тоо	11506	3148
Тэмээ	тоо	4	0
Адуу	тоо	640	360
Үхэр	тоо	950	315
Хонь	тоо	4889	1443
Ямаа	тоо	5023	1030

Хорогдлыг сумаар авч үзвэл: Тэшиг сум 653 толгой мал буюу оны эхний нийт малын 0.3 хувь, Орхон сум 478 толгой мал буюу оны эхэнд тоологдсон нийт малын 0.2 хувь, Могод сум 195 толгой мал буюу оны эхэнд тоологдсон малын 0.2 хувь тус тус хорогдсон нь хамгийн их хорогдолтой байна.

7. Хүн амын ажил эрхлэлт

Хөдөлмөрийн хэлтсийн захиргааны статистик мэдээллээр тус хэлтэст бүртгэлтэй ажил идэвхитэй хайж байгаа ажилгүй иргэдийн тоо 3 сарын байдлаар 719 хүн байна. Үүний 376 буюу 52.3 хувь нь эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

Хүснэгт 15. Ажилгүйчүүд, боловсролын түвшинээр, жил бүрийн 3-р сар

Боловсролын түвшингээр	Ажилгүйчүүдийн тоо			
	2011	2012	2013	2014
Нийт ажилгүйчүүд	1791	-	328	719
Дээд	136	-	51	156
Тусгай дунд	29	-	21	58
Мэргэжлийн анхан шатны	75	-	15	65
Бүрэн дунд	1006	-	159	323
Суурь	499	-	37	90
Бага	32	-	40	20
Боловсролгүй	14	-	5	7

Тайлант сард ажилгүй 116 иргэн шинээр бүртгүүлж, идэвхгүйн улмаас тайлангийн хугацаанд 61 иргэн хасагдаж, бүртгэлтэй ажилгүй байсан 33 иргэн ажилд зуучлагдан оржээ. Ажилд зуучлагдан орсон 33 иргэн төрийн төсөвт байгууллага болон хувийн хэвшлийн байгууллагад ажилд орж ажилтай болсон иргэдийн 32 иргэн нь контор, үйлчилгээний ажилтан, 1 иргэн нь төрийн албанд мэргэжилтэнгээр тус тус ажиллаж байна.

Хүснэгт 16. Ажилгүйчүүд / насны бүлэг, хүйсээр /

Насны бүлгээр	Ажилгүйчүүдийн тоо							
	2011		2012		2013		2014	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Нийт ажилгүйчүүд	1791	881	-	-	328	201	719	376
16-24	357	179	-	-	51	34	165	74
25-34	555	259	-	-	89	54	234	131
35-44	503	268	-	-	105	84	148	83
45-60	376	175	-	-	79	54	164	86

8. Эрүүл мэнд

1-р улирлын байдлаар 273 хүүхэд мэндэлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 37 хүүхдээр өссөн байна. Нийт төрсөн хүүхдийн 75.4 хувь нь буюу 206 хүүхэд нь аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт мэндэлсэн байна.

Зураг 7. Төрсөн хүүхдийн тоо

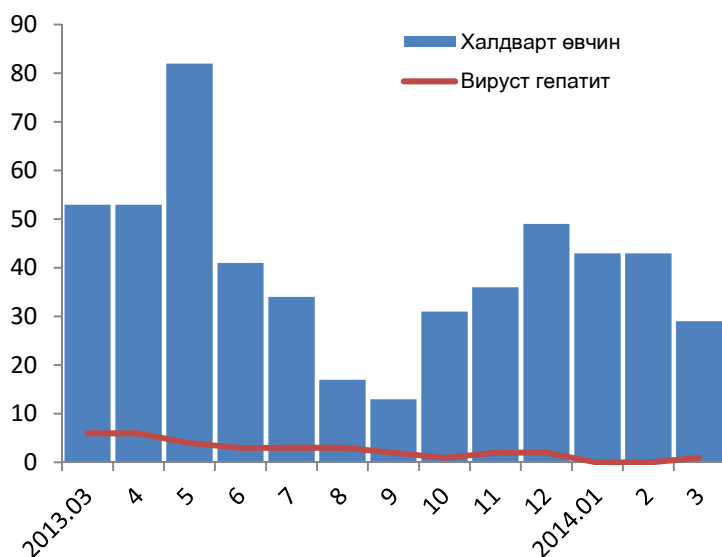

Хүснэгт 17. Эрүүл мэндийн үзүүлэлт

	2013	2014	$\frac{2014}{2013} \%$
Амаржсан эхийн тоо	236	271	114.8
Амьд төрсөн хүүхэд	236	273	115.7
Эхийн эндэгдэл	0	0	0
Амьгүй төрөлт	1	1	100
Гэрийн төрөлт	4	4	100
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	2	2	100
Перинаталь эндэгдэл	3	3	100
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	8.5	7.3	85.9

Нялхасын эндэгдэл тайлант хугацаанд 2 гарсан бөгөөд халдварт өвчнөөр 115 хүн өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 16.6 хувиар буюу 98 хүнээр, 10000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 19.5 продицмилээр тус тус буурсан байна.

Зураг 8. Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд, сараар

Зураг 9. Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд

Нийт халдварт өвчнөөр өвчлөгсдийн 10.4 хувийг гахайн хавдар, 48.6 хувийг бэлэгсийн замын халдварт өвчин, 19.1 хувийг салхин цэцэг, 12.1 хувийг сүрьеэ тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 18. Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд

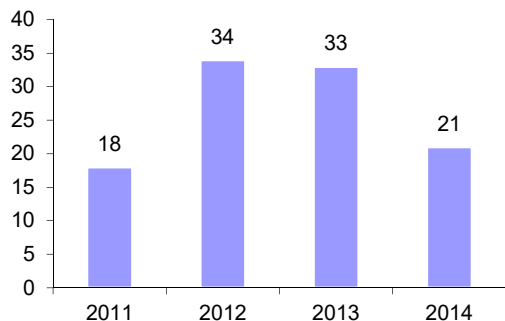
	хэмжих нэгж	2013	2014	өсөлт, бууралт	
				тоо/пункт	хувиар
Нийт халдварт өвчин	бодит тоо	213	115	-98	-46
	10000 хүнд	36.3	19.5	-16.8	
вируст гепатит	бодит тоо	20	1	-19	-95
	10000 хүнд	3.4	0.2	-3.23	
цусан суулга	бодит тоо	1	0	-1	0
	10000 хүнд	0.2	0	-0.2	
салхин цэцэг	бодит тоо	27	22	-5	-18.5
	10000 хүнд	4.6	3.7	-0.9	
гахайн хавдар	бодит тоо	72	12	-60	-83.3
	10000 хүнд	12.3	2	-10.3	
сүрьеэ	бодит тоо	11	14	3	27.3
	10000 хүнд	1.9	2.4	0.5	
бруцеллөз	бодит тоо	0	0	0	0
	10000 хүнд	0	0	0	
тэмбүү	бодит тоо	21	15	-6	-28.6
	10000 хүнд	3.6	2.5	-1.1	
трихомониаз	бодит тоо	24	33	9	37.5
	10000 хүнд	4.1	5.6	1.5	
заг хүйтэн	бодит тоо	17	8	-9	-52.9
	10000 хүнд	2.9	1.4	-1.5	

9. Гэмт хэрэг

Оны эхний 3 сарын байдлаар 21 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 36.3 хувиар буурсан байна.

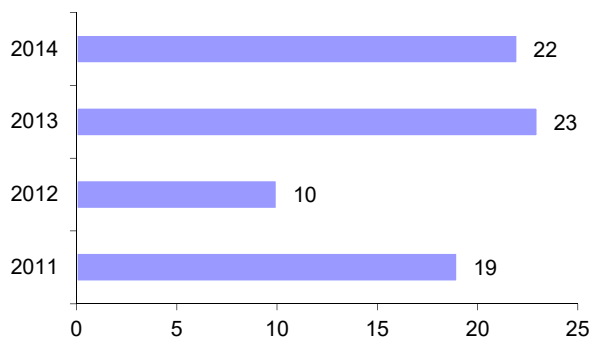
Зураг 17. Аймгийн хэмжээнд бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо (жил бүрийн 2-сарын байдлаар)

Гэмт хэргийн гаралт урьд оны мөн үетэй харьцуулахад Баян-Агт, Гурванбулаг, Бугат, Дашинчилэн сумд гэмт хэрэг бүртгэгдээгүй, Сайхан 66.7 хувь, Тэшиг 50.0 хувь, Бүрэгхангай 50.0 хувь, Хангал 66.7, Орхон сумууд 114.3 хувиар өмнө оны мөн үетэй харьцуулахад тус тус буурсан байгаа бол Сэлэнгэ сум, Хишиг-Өндөр сумын гэмт хэргийн гаралт 1 бүртгэгдэж өмнө оны мөн үетэй харьцуулахад ижил үзүүлэлттэй байна. Булган сумын бүртгэгдсэн гэмт хэрэг өмнө оны мөн үетэй харьцуулахад 6 бүртгэгдэж 20 хувиар өссөн үзүүлэлттэй харагдаж байна.

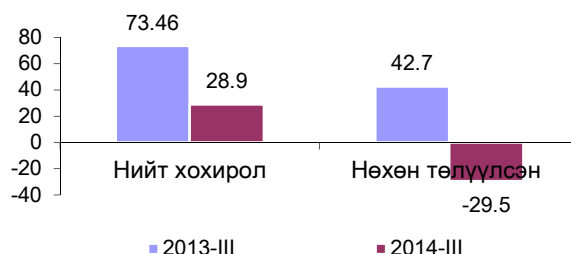
Бусдыг санаатай алсан хэрэг, бусдыг болгоомжгүй алсан хэрэг, хүчингийн хэрэг, дээрмийн хэрэг, ашиглалтын хэрэг, албан тушаалын хэрэг энэ сард бүртгэгдээгүй бол танхайн хэрэг 50 хувь, иргэдийн өмчийн хулгай 57.1, гал, түймрийн хэрэг 25.0 хувь, ИЭЧЭМЭГэмт хэрэг 72.7 хувиар буурсан үзүүлэлттэй харагдаж байгаа боловч малын хулгайн гэмт хэрэг 6, булаалтын хэрэг 1 бүртгэгдэж өмнө оны мөн үетэй ижил, ХАБЭГэмт хэрэг 1 дахин өссөн байна. Үүлгээр үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 1 бүртгэгдсэн байна.

Зураг.18 Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчид, 2011-2014 оны 3-р сард

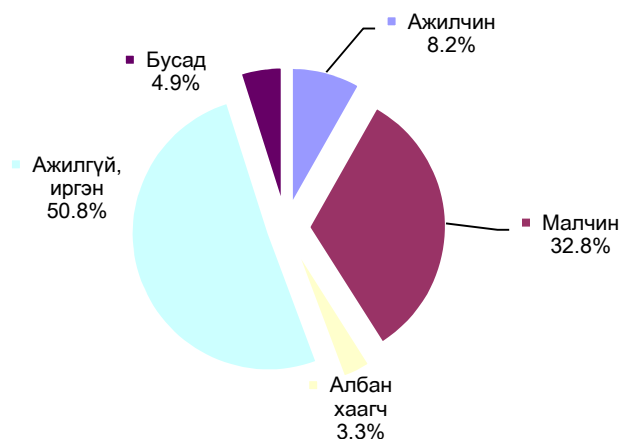
Мөн гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн яллагдагчдын тоо бүртгэгдсэн ба өмнө оны мөн үетэй харьцуулахад 4.3 дахин буурсан үзүүлэлттэй харагдаж байна.

Зураг 19. Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2011-2014 оны 3-р сард

2014 оны 03-р сарын байдлаар гэмт хэргийн улмаас иргэд, байгууллага, аж ахуйн нэгжид тухайн сард 28.3 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна. Өмнө оны мөн үетэй харьцуулахад нийт хохирол хэмжээ 48. хувиар буурсан байна.

Зураг 20. Гэмт хэрэгт холбогсодын нийгмийн байдал, 2014 оны 03-р сард

Гэмт хэрэгт холбогдогсдын 32.8 хувь нь малчин, 8.2 хувь нь ажилчин, 3.3 хувь байгаа бол албан хаагч, бусад гэмт хэрэг 4.9 хувь байна.

Хүснэгт 19. Булган аймгийн хэмжээнд бүртгэгдсэн гэмт хэрэг 2013,2014 оны 3-р сард

Хэргийн төрөл	2013	2014	$\frac{2014}{2013} \%$
Бүртгэгдсэн хэрэг- бүгд	33	21	63.6
Бусдыг санаатай алсан	1	0	0
Бусдыг болгоомжгүйгээр алсан	0	0	0
Хүчингийн хэрэг	0	0	0
Танхайн хэрэг	2	1	50
Малын хулгай	6	6	100
Иргэдийн өмчийн хулгай	7	3	42.9
Булаалт	1	1	0
Дээрэм	1	0	0
Ашиглалт	0	0	0
ХАБЭГэмт хэрэг	0	1	1 да
Гал түймрийн хэрэг	4	3	75
ИЭЧЭМ-ийн эсрэг гэмт хэрэг	11	3	27.3
Албан тушаалын хэрэг	0	0	0
Бусад	0	3	3 да

Хүснэгт 20. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг сумаар 3-р сард

Сумын нэр	2013	2014	$\frac{2014}{2013} \%$
Бүгд - дүн	33	21	63.6
Баян-Агт	0	0	-
Хутаг-Өндөр	-1	1	0
Гурванбулаг	1	0	-
Сайхан	3	1	33.3
Тэшиг	4	2	50
Сэлэнгэ	1	1	100
Хялганат	0	2	2 да
Бүрэгхангай	2	1	50
Баяннуур	0	2	2 да
Хангал	6	2	33.3
Бугат	3	0	-
Орхон	7	-1	-14.3
Дашинчилэн	0	0	-
Хишиг-Өндөр	1	1	100
Булган	5	6	120
Могод	0	1	1 да
Рашаант	1	2	200

Эх сурвалж: Цагдаагийн хэлтсийн мэдээгээр авав.

ХҮССЭН МЭДЭЭЛЛЭЭ

Статистикийн ном, эмхэтгэл, танилцуулга, сэтгүүлийг энэхүү апп-ыг ашиглан унших боломжтой.

[www.1212.mn-ээс](http://www.1212.mn) Статистик мэдээллийг интерактив байдлаар аваарай.

Танилцуулгыг хянасан:

Хэлтсийн дарга

Ц. Ганцэцэг

Танилцуулгыг бэлтгэсэн:

Мэргэжилтэн

Б. Цолмонбаяр

А.Нарантуяа

Ц.Батчимэг

Г.Наңдин

Б. Бумцэнд

ТЭМДЭГЛЭЛ

ТИТЭМ ҮГ

"ӨӨДРӨГ БАЙ"

Амьдралын нугачаанд бүдэрч болох ч
Амьсгаа аван өндийх чадвартай бай.
Аливаа зүйлд гутарч болох ч
Агшнаа сэргэх сэтгэлтэй бай.

Алдаж онож будилж болох ч
Алмайралгүй сэхээрэх ухаантай бай.
Арчаагүй доройгоор уйлж болох ч
Амжиж харин нулимсаа татах хаттай бай.

Бүгдийг дандаа мэддэг байх албагүй ч
Бүрэн дүүрэн мэдэхийн төлөө зүтгэдэг бай.
Бусдад дандаа бурууг тохдог бол
Буруу бодлоо гэж чаддаг бай.

Хөрөнгө мөнгөний төлөө шунан дайрдаггүй ч
Хөдөлмөр бүтээлийн төлөө шуналтай бай.
Хүрэх оргил өөдөө мацах замдаа ч
Хүний төлөө сэтгэлээр дүүрэн бай.

"ТА ӨӨРИЙГӨӨ САЯТАН МЭТ АВЧ ЯВ"

Та мөнгөтэй бол их зантай бай гэсэн үг биш. Харин өөртөө итгэлтэй бай гэсэн үг юм. Та аливааг худалдан авах мөнгөөгүй байлаа ч үүнээс өөр сайныг худалдаж авна гэж бодох хэрэгтэй. Өртэй бол түүнийг бодохоос илүү ямар ажил хийвэл амжилтанг хүрт болох талаар бод.

АМЬДДАА БИЕ БИЕНЭЭ ХАЙРЛА

Амьддаа бие биеэ хайрла, хүмүүсээ
Алив сайхан бүхнээ бусдаас битгий харамла!
Хэрэггүй үгийн зэвээр зүрхийг минь бүү шархлуул,
Хэн нэгнийгээ харанхуй нүх рүү битгий түлх!
Архинд орсон нэгийгээ шоолж бүү инээ,
Аяа, чиний аав чинь ч байж мэднэ шүү.
Амжиж, чи өөрөө алдрын зэрэгт хүрсэн бол
Аз жаргалын хаалгыг бусаддаа нээж өг!
Ачийг чинь тэд бас бүү мартаг.

Ганц сайхан үгээр дутаж яваа хүнд
Гарцаагүй түүнийг нь олж хэл.
Гадаа нартай ч, гэрт хүйтэн өдөр
Газар дээр нэг бус удаа тохиолдоно.

Чамд дурласан сайхан хөвгүүнийг
Чанга хатуу үгээр битгий гомдоо, бүсгүй минь
Чамайг хайрласных нь хариуд хайрла!
Чамаас сайхан хүүхэнд ч дурлаж ч болох шүү.

Бидний амьдрал ав адилхан,
Бидний хоолой дээр үг хүртэл нэг янзаар зангирч
Бидний хацар дээр нулимс хүртэл нэг янзаар бөмбөрч
Бидний зам дээр ав адилхан учрал тохиолддог!
Бүсгүйн доголлон нулимсыг асуулгүйгээр арчиж
Бүдэрч унасан хүүхдийг дээр өргөн аргад!

Өнөөдөр чи инээж, нөгөөдөх уйлдаг ч
Өөр нэг өдөр чи гуньж, цаадахь чинь дуулна.
Өлгий, авс хоёрыг хүн бүхэн дамждаг болохоор
Өөр юу ч хэрэггүй, бие биеэ л хайрла!
Өргөн хорвоод хүн хайраар л дутаж болохгүй!

Аз жаргалыг би, хүний сэтгэлийн галаар төсөөлдөг болохоор
Алтан нар гэрлээ бидэнд ав адилхан хайрладаг болохоор
Амьд явахыг би бусдад хайраа түгээхийн нэр гэж бодном.
Аз жаргалыг би бусдаас хайр хүлээхийн нэр гэж ойлгоном!

1980 он, Москва хот.
О.Дашбалбар Шидэт ертөнц I боть, 2003 он